

A szociális/társadalmi és gazdasági hasznai a minőségi gyermekgondozásnak és korai nevelésnek

1. Előszó

A gyermekgondozás és korai nevelés fontos témaként jelent meg az EB éves politika-koordinációs folyamatában – az európai gazdasági szemeszterben. Minden évben az ASG lefekteti a prioritásokat az elkövetkező szemeszterre, és 2015-re ez, többek közt, tartalmazza az „(...) igényt az egyszerűsített és célzottabb szociális politikák iránt, kiegészítve a megfizethető minőségi gyermekgondozással és neveléssel.

Az AGS legfontosabb elemei ezután megjelentek a Bizottság ország-specifikus ajánlásaiban és számos tagállamot (9-et 2012-ben, 11-et 2013-ban, 10-et 2014-ben és 6-ot idén) ösztönöztek, hogy különböző módokon foglalkozzanak a megfizethető gyermekgondozás biztosításával.

A Bizottság számára a legfőbb hajtóerő a politika mögött az, hogy a politika milyen mértékben segíthet növelni a szülők részvételét, különösen a nőket, a munkaerőpiacon. Azonban a magas színvonalú, megfizethető és elérhető gyermekgondozás biztosítása fontos rövid- és hosszú távú szociális/társadalmi és gazdasági hasznokat eredményez. Ezek közé tartozik az, hogy segítenek csökkenteni a szegénységet és egyenlőtlenséget, melyek hátráltatják a gyermekek oktatási és szociális/társadalmi fejlődését; magában az ágazatban munkahelyeket biztosítanak és hozzájárulnak a nemek közötti fizetési és foglalkoztatási szakadék/különbség megszüntetéséhez.

Az EPSU az európai szakszervezetek szövetsége, amely összehozza a gyermekgondozásban dolgozókat képviselő szakszervezetek nagy részét egész Európában, és rendkívüli módon üdvözli, hogy nagyobb hangsúlyt kap a gyermekgondozás és a kora gyermekkori nevelés. Valójában, az EPSU szeretné látni, hogy az ágazatba való megnövelt finanszírozás és beruházás témáját sokkal hangsúlyosabbá teszik. Az ország-specifikus ajánlásoknak továbbra hangsúlyozniuk kell a megnövelt ellátás fontosságát, de nagyobb hangsúlyt kell fektetniük a minőségre csakúgy, mint a hozzáférésre és megfizethetőségre.

Ezen kívül a gyermekgondozási intézményekbe való beruházásoknak elsőbbséget kellene élvezniük. A legutolsó ASG azt a következtetést vonta le, hogy sok tagállam csökkentette az állami kiadásokat olyan közösségi beruházási területeken, amelyek hozzájárulnának a gazdasági növekedéshez. Az EPSU mellett érvel, hogy sürgősen cselekedni kell ezen a területen és a jelentős beruházás a gyermekgondozásba nagy szerepet kell, hogy kapjon itt; nemcsak azért, mert a dolgozó nőknek megnövelt foglalkoztatást és jobb hozzáférést biztosíthat a munkaerőpiachoz, de a hosszú távú gazdasági és szociális/társadalmi hasznok miatt is.

Ez a jelentés összegzi a bizonyítékokat, amelyek alátámasztják az EPSU érveit a minőségi gyermekgondozásba való megnövelt beruházás mellett. Clare Ruheman (EPSU Munkaügyi Kutató Osztály) írta az EPSU-nak, és 2015 júniusában nyerte el végleges formáját. Az itt idézett tanulmányok világosan megmutatják az ilyenfajta beruházásokból eredő társadalmi/szociális és gazdasági hasznokat, és az EPSU reméli, hogy ez hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekgondozás előrébb kerüljön a politikai agendán.

Brüsszel, 2015 - EPSU

Jan Willem Goudriaan
EPSU Főtitkár

2. Összefoglaló

A minőségi gyermekgondozás és kora gyerekkori nevelés szociális/társadalmi és gazdasági hasznai széleskörűek, ahogy azt egyre több országokban elvégzett tanulmányok bizonyítékai mutatják. A rövid- és hosszú távú hasznokat a következő m ódon lehet csoportosítani:

- több nőnek teszi lehetővé, különösen kisgyermekes anyáknak, hogy munkát vállaljanak, és növeljék összbevételeiket. Ezeknek a hatásoknak pénzügyi és egyéb gazdasági hasznai vannak mind rövid mind hosszú távon (EB 2014 OECD 2014, IPPR 2011)
- a gyermekgondozásban és kora gyerekkori nevelésben létrehozott munkahelyek, az ebből adódó adóbevételek a kincstárnak és csökkenés a járulék kifizetésekben (AKÖ 2013, Müller és Bauer 2001)
- Jobb tanulmányi eredmények és szociális/társadalmi fejlődés azoknál a gyermekeknél, akik részt vesznek ilyen ellátásban, amely összességében szociális hasznot hajt a népességnek (Cleveland)
- Csökkenti a problémákat kamasz és felnőttkorban azoknál, akik részesültek minőségi kora gyerekkori ellátásban, amely végül gazdasági hasznot hoz az adófizetőknek és a népességnek (Schweinhart)

A költség-haszon elemzések azt mutatják, hogy a jó minőségű gyermekgondozás és kora gyerekkori nevelés biztosításának nettó hasznai vannak, figyelembe véve csak néhányat, vagy valamennyit a fent említett hasznokból.

3. Bevezetés

A Barcelona csúcson 2002ben, az ET célként tűzte ki a gyermekgondozás biztosítását minden tagállamnak. A cél az, hogy 2010-re minimum 90%-a a 3-6 (iskoláskor előtti) gyermekeknek és minimum 33%-a a három év alattiaknak gyermekgondozási ellátásban részesüljön, és elsődlegesen azt célozza, hogy megszüntesse az akadályokat a nők munkaerőpiacon való részvétele előtt. Azonban most már széles körben elfogadott, hogy miközben ez egy nagyon fontos érv a minőségi gyermekgondozáshoz és kora gyerekkori neveléshez való hozzáférés kibővítésére, a gazdasági és szociális/társadalmi hasznok sokkal szélesebb körűek.

2008-2009-ben az EB nemek közötti egyenlőség és foglalkoztatási témakörben szakértői csoportja lefektette a kulcsfontosságú okait a megfizethető és minőségi gyermekgondozási szolgáltatások fontosságának (EB 2009). A jelentés elismerte: „A megfizethető és minőségi gyermekgondozási szolgáltatások javíthatják a munka és családi élet összehangolását, és elősegíthetik a munkaerőpiaci részvételt és nemek közötti egyenlőséget.”

Azonban azt is kijelentette, hogy:”A gyermekgondozási szolgáltatások fontos megoldásokat is adhatnak a csökkenő termékenységi ráta problémájára, csökkentve a gyermekvállalás költségeit a munkaerőpiac és karrier lehetőségek szempontjából. Végül növekvő tendenciát mutat az a megközelítés, hogy a gyermekgondozási szolgáltatásokra szociális pedagógiai szemszögből tekintünk. Ebből a szemszögből a legfőbb politikai érv többé már nem a munka és a karrier összehangolása, inkább a gyermekgondozási szolgáltatások hozzájárulása a gyermek szocio-gazdasági integrációjához.”

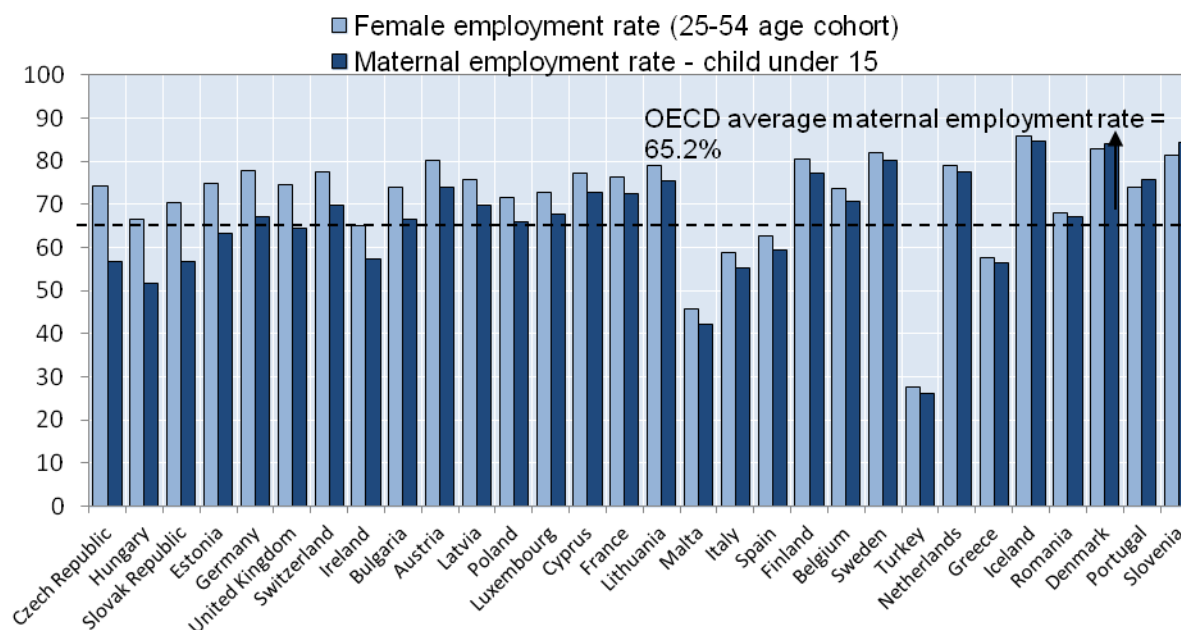
A növekvő gyermekgondozási ellátás biztosításából eredő hasznok elemzésekor, a kutatók megvizsgálták az ágazatban létrehozott munkahelyekből eredő pénzügyi eredményeket is.

4. Segítség a nőknek, hogy nagyobb számban foglalkoztassák őket

A 2014-es EB jelentés további bizonyítékot szolgáltat a barcelonai gyermekgondozási célok mögötti alapvető logikához – a nők munkaerőpiacon való részvétele előtti akadályok lebontása (EB 2014). Megjegyzi, hogy a nők foglalkoztatási rátája növekedett egész Európában az elmúlt évtizedben, de a kisgyermekes anyák esélyei még mindig kisebbek a foglalkoztatásra, mint a többi nő. Azt állítja, hogy „az anyaság továbbra is negatív jelentéssel bír a foglalkoztatásban az EU legtöbb tagállamában... az EU-27-ben, egészében véve a különbség a 12 év alatti gyermekkel rendelkező anyák és a többi nő foglalkoztatási rátája közötti különbség nagyobb, mint 10 százalékpont.”

Ez a különbség kulcsfontosságú a nők összfoglalkoztatási rátája és a kisgyermekes anyák (15 év alatti gyermekkel élő anyák) foglalkoztatási rátája között. Például az OECD országok számai azt mutatják, hogy az Egyesült Királyságban és Németországban viszonylag magas a nők foglalkoztatási rátája, de egy nagy szakadék van (több mint 10%) e ráta és a kisgyermekes anyák foglalkoztatása között. A Cseh Köztársaságban és a Szlovákiában szintén 70% körüli a nők foglalkoztatása, de szakadék ezekben az országokban még nagyobb (17% és 14%).

NŐK FOGLALKOZTATÁSA ÖSSZHASONLÍTVA A KISGYERMEKES ANYÁK FOGLALKOZTATÁSÁVAL 2011

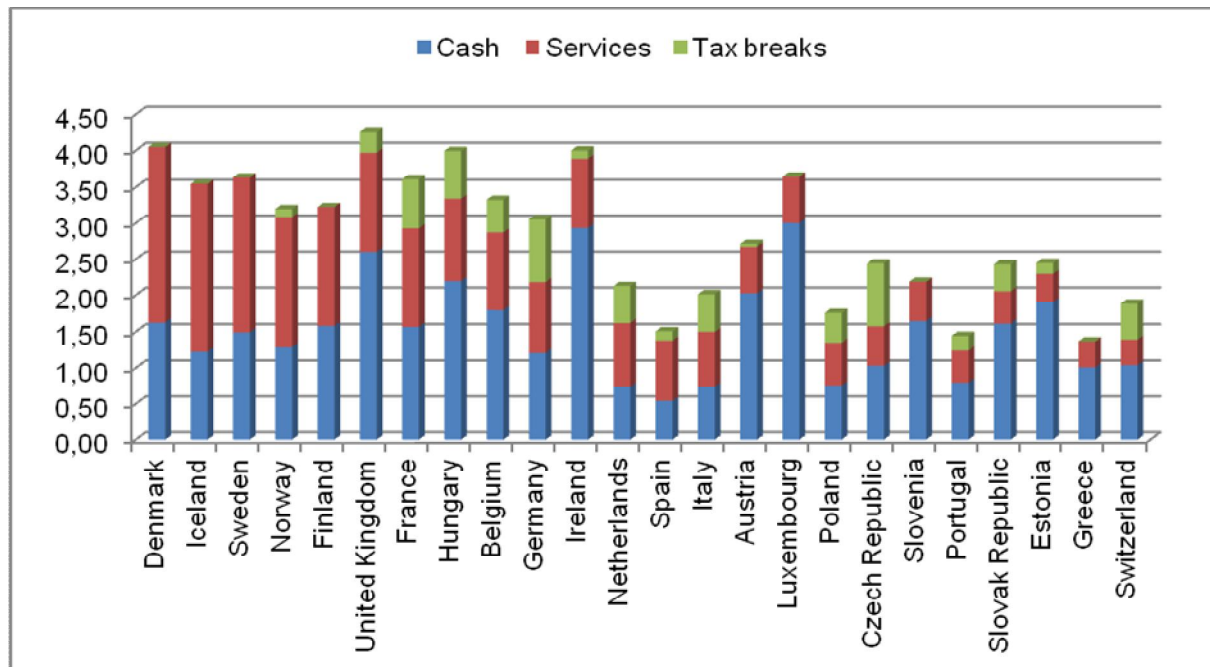
Forrás: OECD

A szülői döntéseket arról, hogy dolgozzanak-e gyermekvállalás után, erősen befolyásolja a gyermekgondozás költsége, különösen az alacsony jövedelmű családoknál. Figyelembe véve a változásokat az adóban, tb fizetésekben és a járulékokban valamint a gyermekgondozás költségeit, egy pár, amely a gyermekgondozás igénybevétele mellett dönt azért, hogy a mindkét szülő dolgozhasson, jelentős anyagi kiadásnövekedéssel néz szembe. Átlagosan az OECD országokban, a szülők azt tapasztalják, hogy adóik, társadalombiztosításuk és gyermekgondozási kiadásaik bevételeik 34%-ról 52%-ra növekszik, amikor elkezdik fizetni a gyermekgondozási költségeket. (IPPR 2011)

Általános mintaként, azokban az országokban, ahol átfogó szülői szabadsági rendszer van, és általános és megfizethető gyermekgondozás, a kisgyermekes anyák foglalkoztatási rátája viszonylag magas (pl. Izland, Svédország, Dánia). És Dániában, Portugáliában és Szlovéniában a kisgyermekes anyák

foglalkoztatási rátája magasabb, mint a nők foglalkoztatási rátája. Itt a kulcs az, hogy a közkiadás szintje a gyermekgondozási szolgáltatásokra (eltérően az adókedvezmény, és készpénzt a családoknak rendszerétől) a legmagasabb Izlandon, Svédországban és Dániában az OECD számok szerint:

KÖZKIADÁSOK CSALÁDTÁMOGATÁSOKRA KÉSZPÉNZBEN ÉS ADÓKEDVEZMÉNYEK FORMÁJÁBAN, A GDP %-BAN, 2011

Forrás: OECD

5. Munkahelyek minősége

A gyermekgondozási ellátás biztosításának hasznait, a nők foglalkoztatásának növelése szempontjából, valószínűleg erősíti a felkínált munkahelyek minősége. Egy ETUI jelentés a nők munkaerő-piaci részvételéről megjegyzi, hogy a munkahely minősége - a munkahelyi kilátások, a munkahely alapvető minősége és a munkaidő minősége szempontjaiból nézve – fontos elem, amely befolyásolja a nők munkaerőpiaci elköteleződését. Azt találták, hogy a munkába visszatérő nők közül azoknak, akiknek öt év alatti gyermekük van - szemben azokkal a nőekkel, akiknek nincs gyerekük -, nagyobb a valószínűsége, hogy a fent említett kritériumok alapján értékelve jó minőségű munkájuk van, ami azt sugallja, hogy a munka minőségének fontos része lehet az anyák munkába való visszacsábításában.

6. A foglalkoztatás hatásainak költség-haszon elemzése

A kisgyermekes anyák foglalkoztatási rátájának növelése nemcsak növeli a családok jövedelmét, és fenntartja a nők kapcsolatát a munkaerőpiaccal, hanem az adóalapot is növeli, ami pozitív hatást gyakorol a közkiadások költség-haszon megtérülésre. További pozitív hatás az, hogy csökkenti a „anyasági büntetést”, ami alatt a nők rövid és hosszú távú nemek közötti egyenlőtlenséggel néznek szembe fizetésükben, ha gyermekük van. Ennek következményeként az anyák és a családok többet tudnak költeni foglalkoztatásuk ideje alatt.

Számos költség-haszon elemzés megmutatta a költségvetés nettó hasznát, ami általános gyermekgondozási rendszernek köszönhetően jön létre azáltal, hogy az lehetőséget nyújt az anyáknak a munkaerőpiacra való visszatérésre.

Az Egyesült Királyságban az IPPR 2011 elvégzett egy elemzést annak a gazdasági hatásairól, ha bevezetnének egy általános és megfizethető átfogó gyermekgondozási közösségi rendszert. Azt mutatja, hogy ez a modell a kormánynak négy év alatt valahol nettó 4860 angol fontot (6840 euró) és 20050 angol fontot (28200 euró) hozna egy nő után, aki visszatér a fizetett állásba. Az alacsonyabb szám azt feltételezi, hogy a nők a meglevő teljes, ill. részmunkaidős alapon térnek vissza a munkába, míg a magasabb szám azt feltételezi, hogy többségük teljes állásban tér vissza az elérhető gyermekgondozás miatt (IPPR 2011).

A 2009-es dániai elemzés azt mutatta, hogy a magasán támogatott, általános gyermekgondozási és átfogó szülői szabadsági politikák a bevételnek 37000 eurót hoznának egy nő élete során (IPPR 2011). Az sugallja, hogy a rendszer hatása, azzal, hogy több nőnek teszi lehetővé a munkavállalást, csökkenti az „anyasági büntetést” és jobb munkaerőpiaci elköteleződést tesz lehetővé a nők számára.

Esettanulmány 1.:

Az általános kora gyermekkori évek politikájának eredménye egy kanadai tartományban

Egy kanadai tartomány által készített helyzetértékelés az általános kora gyermekkori nevelési és gondozási politika rendszer bevezetésének hatásáról. A politika, amelyet 2000-ben vezettek be, magába foglalta a magasán támogatott gyermekgondozást minden 0 és 4 év közötti gyermek számára és a megerősített szülői szabadsággal együtt. 1996 és 2008 között a hat év alatti kisgyermekkel rendelkező anyák foglalkoztatottsági rátája a kanadai tartományban 11% ponttal nőtt 74%-ra, ebből az alacsonyabb képzettségű nők foglalkoztatásának növekedése jelentős arányt képviselt.

Az elemzők szerint ez 3,8%-kal növelte a nők foglalkoztatási rátáját a kanadai tartományban és 1,7%-kal növelte a tartomány gazdasági teljesítményét. A plusz hasznok között volt a háztartások megnövekedett költsége, amely további hasznokat hozott a gazdaságnak.

Forrás: IPPR (2011)

7. Munkahelyek a gyermekgondozásban

Amikor felmérjük, hogy a beruházás a gyermekgondozásba milyen és mennyi hasznot hozott, figyelembe kell vennünk magában az ágazatban teremtett munkahelyek száma mellett azt is, hogy mennyivel növelte a lehetőséget a szülők számára a munkavállalásra. Ezek a munkahelyek saját maguk is előnyös hatással vannak az adókra és a tb-fizetésre és a potenciális megtakarításokra.

Egy osztrák költség-haszon modell mindezen elemeket figyelembe veszi. Megvizsgálja, hogy egy 100 millió eurós gyermekgondozási nemzeti program, amelyhez ugyanennyivel járulnak hozzá a regionális hatóságok (AKÖ 2013), milyen hatással van a foglalkoztatásra. Ez előrevetíti új munkahelyek teremtését magában a gyermekgondozásban 14000, és további 2300-at a többi ágazatban felmerülő igénynek köszönhetően. Ezen felül azt jósolja, hogy 14000 és 28000 közötti szülő, akik jelenleg nem dolgoznak gyermekgondozási munkájuk/elkötelezettségük miatt, is visszatérhetne a munkába.

A tanulmány becslése szerint az ötödik évtől az állami szektor bevételei az adóból és más járulékokból, valamint a munkanélküli-segélyalpnál fellépő megtakarítás nagyobb lesz, mint az új

gyermekgondozás költségei. A gazdaság fejlődésétől függően, ez a többlet valahol 14 és 168 millió euró körül lesz éves szinten.

Esettanulmány 2:

A zürichi óvodák gazdasági hasznai, beleértve a gyermekgondozási foglalkoztatottságot

201 óvoda (0-6 év közötti gyerekeknek) és nappali megőrző központok (3-6 év közötti gyerekeknek) költség-haszon elemzése Zürichben vizsgálta a dolgozók gondozásban történő foglalkoztatásából eredő pénzügyi hasznokat. Összességében, az elemzés azt mutatta, hogy ez a rendszer a költségénél három-négyszeres közvetlen hasznot hozott. (Müller és Bauer 2001)

A tanulmány a következő közvetlen hasznokat azonosította be:

- lehetővé teszi, hogy a szülők dolgozzanak, így több adót fizetnek, és kevésbé függenek az állami támogatásoktól/segélyektől;
- magasabb kereseti lehetőséget biztosít számukra, továbbá jó jövedelmet öregkorra; és
- adóbevételt 942 alkalmazottól, akik a gyermekgondozási rendszerben dolgoznak

A közvetlen hasznok értéke elérte a 136,7-157,5 millió svájci frank és a költség (melyet elosztottak az adófizetők, szülők és vállalatok között) 39,1 millió svájci frank volt. A tanulmány még beazonosított számos más szociális/társadalmi hasznot is, például a gyerekek kevesebb problémával szembesülnek kamaszkorban, ami első helyen áll a közvetlen hasznok között.

Azonban nem szabad elfelejteni, hogy a jó minőségű gyermekgondozás függ jó minőségű gyermekgondozóktól, amely szintén pénzbe kerül. Az Egyesült Királyságban az Új Gazdasági Alapítvány (NEF) azt javasolta, hogy a jó minőségű gyermekgondozáshoz szükséges emelni a gyermekgondozók bérét és jobb előrelépési lehetőségeket az ágazatban. (NEF 2014).

2013-14-ben lemodellezte a gyermekgondozásban dolgozók fizetését három variációban: az akkori fizetési szint szerint, a minimálbér szint szerint (2012-es szint); és az általános iskolai tanárok fizetési szintje szerint. A NEF azt a következtetést vonta le, hogy a gyermekgondozói fizetések emelése és képzési és karrier lehetőségeik fejlesztése csak akkor tenné megfizethetővé mindenki számára a gyermekgondozási ellátás igénybevételét, ha az állam pénzügyi támogatást nyújtana. A NEF azt javasolta, ha az általános munkahetet 40 órától 30 órára csökkentenék, általánosságban kevesebb órányi gyermekgondozásra lenne igény, és a teljes munkaidős, magas színvonalú hivatalos/formális gyermekgondozás költsége jelentősen csökkenne.

8. Oktatási és szociális/társadalmi hasznok a gyermekek számára

Már 1998-ban kanadai közgazdászok elvégeztek a gyermekgondozásba való állami beruházással kapcsolatos költség-haszon elemzést, megvizsgálva mind a munkavállalók körében a megnövekedett szülői részvételből származó hasznokat és a gyermekek nevelési és szociális/társadalmi fejlődésének hatásait (Cleveland és Krashinsky 1998). Azt találták, hogy óvatos becslések szerint, a hasznok jelentősen felülmúlnák a költségeket, bár megjegyezték, hogy abban az időben nehéz volt számszerűsíteni a gyermekek jobb fejlődéséből keletkező hasznokat.

Azonban sokkal több bizonyíték ezzel kapcsolatban az elmúlt évtizedben és most már széles körben elismerik, hogy a jó minőségű gyermekgondozásnak és kora gyermekkori nevelésnek jelentős pozitív hatásai vannak a gyerekek oktatási teljesítményére és szociális/társadalmi fejlődésére. Az első

nagyobb európai átfogó tanulmány az iskola előtti nevelés hatásairól, az Iskola előtti Nevelés Hatékony Biztosítása (EPPE) Projekt több mint 3000 brit gyereket tanulmányozott/követett nyomon, akik különféle iskola előtti ellátásban részesültek és összehasonlították őket olyan gyerekekkel, akik minimális vagy semmilyen iskola előtti oktatási tapasztalatot nem szereztek.

Az első eredmények, melyeket 2003-ban publikáltak, megvizsgálták a gyerekek intellektuális és szociális/viselkedési fejlődéseit az általános iskola megkezdésének idején (Sylva et al., 2003). Azt találták, hogy azoknak a 3-4 éves gyerekeknek az intellektuális és szociális/viselkedési fejlődése, akik részt vettek iskola előtti ellátásban sokkal jobb volt, mint azoknak a gyerekeknek, akik nem. A kutatás megjegyezte, hogy „különösen a hátrányos helyzetű gyerekek profitálhatnak jelentősen a jó minőségű iskola előtti tapasztalatokból.” Néhány környezet/feltétel jobb, mint mások az intellektuális fejlődés elősegítésére, de általánosságban azt írták: „az eredmények azt mutatják, hogy az iskola előtti nevelésnek pozitív hatása van a gyerekekre a fontos családi befolyás mellett és felett.

A gyerekeket folyamatosan figyelték életük különböző szakaszaiban, legutoljára 16 éves korukban. Az eredmények a következő következtetések levonására vezették a kutatókat:

- iskola előtti nevelésben való részvételnek pozitív hatása van az iskolai eredményekre 16 éves korban. Ez magas matematika és angol GCSE (középiskolai vizsga, amit 16 éves korban tesznek a brit gyerekek) pontszámokban és általában 5 vagy több GCSE vizsga sikeres letételében jelenik meg;
- jó minőségű iskola előtti ellátás nagyobb önfegyelmet, a társadalomba való jobb beilleszkedést és alacsonyabb szintű hiperaktivitást eredményez; és
- a jó minőségű iskola előtti ellátás még 16 éves korban is befolyással bír a szociális/társadalmi viselkedésre, de a hatások gyengébbek, mint fiatalabb korban (Sylva et al. 2014)

A kutatás az a végkövetkeztetést vonta le, hogy a projekt „beazonosította az iskola előtti nevelés pozitív szerepét és ennek folytatódó hozzájárulását a megfelelő fejlődéshez, különösen azoknál a gyerekeknél, akiknek a szülei alacsony végzettségűek.”

Az EPPE projekt igazolja számos tanulmányt, különösen az USA-ból, amelyek azt állították, hogy az iskola előtti programok pozitív hatással van a hátrányos helyzetű gyerekekre. Ezek magukba foglalják a jól ismert HighScope Perry iskola előtti és az Abecedarian programokat. Ezek szerint azoknál, akik részt vesznek iskola előtti gondozásban, ennek pozitív hatásai kitartanak egészen kamasz- és felnőttkorig. Azok, akik részt vettek ilyen gondozásban, kevésbé igényeltek speciális nevelést, valószínűbb, hogy középiskolai végzettséget szereznek és állást, magasabb jövedelemhez jutnak, kevesebb bűnt követnek el, és kevésbé valószínű, hogy gyermekbántalmazóvá válnak. Továbbá köztük kevesebb a droghasználó, alacsonyabb a tinédzserkori terhesség, és jobb társadalmi beilleszkedés. Az Abecedarian tanulmány azt is megfigyelte, hogy az ilyen gondozásban részt vevő gyerekeknek anyjai magasabb oktatási és foglalkoztatási státuszt érnek el.

A brit kormány kiadásait monitorozó szervezet, a Nemzeti Auditor Hivatal (NAO) ilyen „véletlenszerű kontrol próba” (RCT) tanulmányokat nézte meg (Melhuisi 2004). Azt a következtetést vonta le, hogy a tanulmányok „általában rigorózusak, és konzisztens eredménymintát produkálnak. A RCT tanulmányok mind azt mutatják, hogy a jó minőségű iskola előtti gyermekgondozás biztosítása a hátrányos helyzetű gyerekeknek nyilvánvaló hasznot hoz, akár kisgyermek vagy 3 éves korban kezdik el.”

A NAO azt találta, hogy volt néhány kognitív fejlődés, amely a korai évek intervenciójából következik, de a legfontosabb előnye az, hogy ezek: „Növeli gyerekek önbizalmát és szociális/társadalmi készségeit, amely jobb alapokat adnak nekik a sikerhez az iskolában (és a

későbbiekben a munkához). A szociális/társadalmi készségek és a jobb motiváció, amely kevesebb speciális nevelési igényhez, kevesebb tanulmányi kudarchoz és jobb tanulmányi sikerekhez vezet azoknál a gyerekeknél, akik részt vesznek a kora gyermekkori fejlesztési programokban. Ezt a tanulmányi sikert gyakran követi nagyobb siker a munkaerőpiacon, a társadalmi integrációban és a valószínűleg alacsonyabb bűnelkövetési ráta.”

A Global Monitoring Jelentés, amelyet az Oktatást Mindenkinnek mozgalom készített az UNESCO-nak számos országban megvizsgált számos ECCE programot, amelyek olyan hasznokat mutattak, különösen a szegény családi háttérrel rendelkező gyerekeknél. Törökországban például a Korai Fejlesztő Projekt, amely szülői oktatást és iskola előtti nevelést foglalt magába, Isztambul alacsony jövedelmű és alacsony iskolázottságú részein azt eredményezte, hogy a programban résztvevő gyerekek 86%-a még hét év után is az iskolában voltak, míg ez a szám csak 67% azoknál a gyerekeknél, akik nem vettek részt a programban. Hosszútávon a résztvevő gyerekek jobb iskolai eredményeket értek el, nagyobb valószínűséggel mentek egyetemre, kezdtek dolgozni később és szereztek magasabb foglalkozási státuszt.

9. A társadalmi hatások költség-haszon elemzése

Jó minőségű gyermekgondozás és kora gyermekkori programok magas pénzügyi megtérülést eredményezhetnek a beruházásnak a szociális problémákkal való szembesülésnél, különösen az alacsony jövedelmű családokból származó gyerekeknél. Az egyéni projektek költség-haszon elemzése a következő arányt mutatják a költséghez viszonyított haszon szempontjából 7,16:1 a HighScope Perry iskola előtti projektnél és 7,10:1 Chicago projektnél (Schweinhart 2003). Ezek az arányok csak a társadalomra való hasznokat mutatják – azaz az adófizetőknek és büntények áldozatainak szempontjából (nem tartalmazzák a programban résztvevőkre ható gazdasági hasznokat, mint például a magasabb fizetés).

2004-ben a Washington Állami Közpolitikai Intézet elvégzett egy nagyobb költség-haszon elemzést számos állami finanszírozású fiataloknak szánt korai intervenció programnál kora gyermekkori neveléstől a fiatalok bűnözőknek szánt programokig (WSIPP 2004). Ebben az amerikai környezetben a potenciális hasznokat úgy mérték, hogy a kora gyermekkori programok milyen mértékben járultak a bűnözés csökkenéséhez, az alacsonyabb droghasználathoz, javították az oktatási eredményeket, csökkentették a tinédzserkori terhesség rátáját, a tinédzserkori öngyilkossági kísérletek számát, a gyerekek molesztálását vagy elhanyagolását és a családon belüli erőszak szintjét.

Míg az eredmények elég széles skálán mozogtak a programok típusától függően, az elemzés azt találta, hogy „a kora gyermekkori nevelés az alacsony jövedelmű családból származó 3-4 éves gyerekeknél... nagyon vonzó eredményt produkál a beruházásokhoz képest.” Az átlag hatása számos programnak ebben a kategóriában majdnem 10000 USA dollár (2003-as érték) nettó haszon/fiatal rátát eredményezett (haszon mínusz költség).

A brit kormány kiadásait monitorozó szervezet, a NAO, átnézte a költség-haszon elemzéseit a hátrányos helyzetű családoknál alkalmazott intervenció programoknak, amelyek a gyermekgondozás egyik formáját jelentik, mint például a HighScope Perry iskola előtti projekt. Az a következtetést vont le, hogy: „Ezeknek az elemzéseknek az eredményei egyértelműen azt mutatják, hogy a programok sok hasznot hoznak.” Még a jelentős hibahatár mellett is kimutatható, hogy nagy a gazdasági haszon.”

Az Egyesült Királyságban az Új Gazdasági Alapítvány (NEF 2009) egy részletes elemzését lemodellezte egy nemzeti általános program társadalmi hasznainak, ahelyett, hogy az egyéni programokat vizsgálták volna a fentebb leírt módon. Úgy számoltak, hogy ha rövidtávon nagymértékben beruháznának a jó minőségű gyermekgondozásba – együtt a jól finanszírozott szülői szabadsággal – az nagy nettó megtakarításokat eredményezne egy húsz éves időtartam alatt. A NEF megjegyezte, hogy az Egyesült Királyság többet költ a hagyományos juttatásokra (mint például a jóléti juttatások) a szegény szülők számára, mint a skandináv országok, de kevesebbet költ általános gyermekgondozási ellátásra és szülői szabadságra. Azonban Skandinávia sokkal jobban teljesít a gyermekszegénység csökkentésében.

Nemcsak a fiataloknak a „célzott szolgáltatásokon” való függőségének csökkentésével keletkeztetett pénzügyi nyereségeket, hanem a jövőbeni költségeket - amelyeket arra fordítanak, hogy közbelépjenek ezeknek a gyerekeknek a gyerekei érdekében, akik egyébként nagy valószínűséggel szintén szociális/társadalmi problémákkal küzdenének - is elemzi a NEF modellje. Más szavakkal, ha javítják ennek a generációnak a fejlesztését, „rögzítik” a hasznokat azáltal, hogy a saját gyerekeiket jó irányba terelik. Valamint a beruházás az általános ellátás biztosításába azt is eredményezné, hogy kevesebb járulékot/támogatást kellene kifizetni azoknak a gyerekeknek 20 év múlva.

A NEF úgy számolja, hogy a jelenlegi állapot (status quo) fenntartása az Egyesült Királyságban az elkövetkező 20 évben 4 billiárdba angol fontba kerül majd. Azonban a javasolt kezdeményezéssel, ami magába foglalná a változtatást a munkaidő-mintákban is (a főleg 40 órás munkahét helyett 30 órás), a megtakarítások az indulástól számított kilencedik éven belül visszahoznák a ráfordított összeget. Még a kezdeményezés hatékonyságnak egy sokkal óvatosabb becslése is azt mutatja, hogy 20 éven belül tisztán pénzügyi alapon megéri.

10. Konklúzió

A Barcelonában kitűzött célok elérésének folyamatával kapcsolatos legutóbbi EB értékelés azt találta, hogy csak hat tagállam érte el mindkét célt, míg 12 egyiket sem. Ez hangsúlyozza mennyire szükséges egy nagy lökés a gyermekgondozásba való befektetés érdekében egész Európában. Miközben ez rövidtávú költséget jelent, a jelentés nyilvánvalóvá teszi, hogy a közép- és hosszútávon ez a beruházás jelentős társadalmi és gazdasági hasznot hoz, amely bőségesen igazolja majd a kezdeti kiadásokat.